

Socialdepartementet

Mottagarens dnr S2024/02135

Enheten för sjukvård och läkemedelsfrågor

103 33 Stockholm

s.sl@regeringskansliet.semimmi.lovbom@regeringskansliet.se

Yttrande över remitterad Promemoria Uppdaterat högkostnadsskydd för läkemedel S2024/02135

Sammanfattning

Region Gävleborg förstår resonemanget bakom en översyn av högkostnadsskyddet för läkemedel i och med utvecklingen av kraftigt ökande läkemedelskostnader. Att dock göra detta i en begränsad kontext utan en grundligare konsekvensanalys, framförallt utifrån patient- och folkhälsoperspektivet, gör att Region Gävleborg inte kan ställa sig odelat positiv till promemorians förslag.

Region Gävleborg anser att konsekvensbeskrivningen behöver kompletteras med en analys av hur förslaget påverkar folkhälsan för bland annat unga vuxna, äldre patienter och andra utsatta grupper ur perspektivet tidiga insatser (förebyggande och främjande).

De ekonomiska konsekvenserna för regionerna skall vara kostnadsneutrala. Däremot **om** scenariot resulterar i ökade vårdbehov på grund av försämringen i högkostnadsskyddet (som beskrivs nedan) så behöver staten ersätta regionerna enligt finansieringsprincipen.

Kommentarer

Region Gävleborg konstaterar att konsekvensanalysen i promemorian inskränker sig till att beskriva vad patienten betalar idag jämfört med vad de skulle betala efter förändringen, utan att närmare analysera **hur** detta påverkar olika grupper i befolkningen.

En ökad läkemedelskostnad för den enskilda individen kommer att slå hårdast mot personer med redan sedan tidigare små ekonomiska marginaler. Den gruppen kännetecknas ofta också utav hög ålder, fler- och samsjuklighet och hög läkemedelsanvändning. Även konsekvenser för unga vuxna behöver en fördjupad analys. Övergången från att erbjudas gratis läkemedel upp till 18 år till att därefter behöva betala upp till 3800 kr/år kan innebära stora ekonomiska påfrestningar, inte minst för de stora grupper i denna ålderskategori som studerar och lever på studielån och/eller ännu inte etablerat sig på arbetsmarknaden.

En höjning av högkostnadsskyddet riskerar vidare att förstärka ojämlikheten för grupper som redan idag löper större risk att inte få diagnos eller vård i tid – till exempel personer som lever i socioekonomiskt utsatta områden eller med psykisk ohälsa.

Region Gävleborg ser också att det saknas ett helhetsperspektiv över hur patienter, tillsammans med detta förslag, påverkas av andra kostnadsförändringar i välfärdssystemen (till exempel tandvårdssystemet) och skillnader i konsekvenser av inflationsökningen för olika befolkningsgrupper de senaste åren.

Ur diskussionen ovan så följer att, även om en kostnadsökning med 900 kr/år för den enskilde patienten kan tyckas måttlig, så finns behov av en djupare konsekvensanalys. Utöver de problemområden som beskrivs ovan kan också en ökad läkemedelskostnad i förlängningen innebära en ökad kostnad för regionerna om följsamhet till behandlingar minskar eller helt uteblir med följderna i sämre sjukdomskontroll och därmed ökat vårdbehov.

Martin Andersson

Hälso- och sjukvårdsdirektör
Region Gävleborg